

Vlaanderen
is materiaalbewust

REGELS VOOR HERGEBRUIKCENTRA VAN ELEKTRISCHE EN ELEKTRONISCHE APPARATEN

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

WWW.OVAM.BE

Als hergebruikcentrum sorteert en scheidt u gebruikte elektrische en elektronische apparaten (EEA) in potentieel herbruikbare en niet-herbruikbare, afgedankte EEA. Potentieel herbruikbare EEA wordt door een hergebruikcentrum voorbereid voor hergebruik (=testen en, indien nodig, repareren).

Deze brochure vat de geldende regelgeving voor hergebruikcentra samen en somt de hergebruikscriteria voor u op.

We verduidelijken wanneer u een vergunning nodig heeft voor de opslag en verwerking van afvalstoffen, en wanneer u zich moet registreren als inzamelaar (IHM) van afvalstoffen.

We verduidelijken ook de regels bij export van AEEA.

Tot slot sommen we achteraan de meest relevante regelgeving, met de juiste benaming voor u op.

Als u na het lezen van deze brochure nog vragen hebt, kunt u terecht bij aeaa@ovam.be

Als u toegang wil tot Afgedankte EEA dat is ingezameld door Recupel, dan sluit u met hen een samenwerkingsovereenkomst af. Uiteraard kan dit enkel als u volledig in regel bent met de wettelijke vereisten.

Hergebruikscriteria voor EEA

Meestal is hergebruik beter dan recyclage. Maar soms is het vanuit milieuoogpunt beter om een apparaat rechtstreeks naar recyclage te sturen.

Een apparaat mag in hergebruik gebracht worden als het apparaat

- ▶ volledig functioneel is;
- ▶ elektrisch veilig is;
- ▶ beschikt over een volledige behuizing;
- ▶ alle essentiële onderdelen bevat en deze in goede staat zijn;
- ▶ geen noemenswaardige roest en/of uiterlijke schade vertoont;
- ▶ geen CFK's of HCFK's bevat;
- ▶ aan bepaalde eisen voldoet inzake het energieverbruik (zie verder);
- ▶ geen kathodestraalbuis (CRT) bevat;
- ▶ Er een reguliere markt bestaat voor het apparaat;
- ▶ op een dusdanige wijze verpakt, gestapeld en vervoerd wordt dat hergebruik niet in het gedrang komt

Er moet ook nog een reguliere markt voor het apparaat bestaan. Bijvoorbeeld: voor computers betekent dit een processor van ten minste generatie Pentium 4. U brengt dus geen apparaten in hergebruik die erg verouderd zijn, geen marktwaarde meer hebben of economisch niet herstelbaar zijn.

De energiecriteriën waaraan apparaten moeten voldoen zijn:

Type apparaat	Minimaal energielabel	Andere vereisten
Koelkast	A	Isolatie wanden en deurafdichting intact
Diepvriezer	A	Isolatie wanden en deurafdichting intact
Mobiele airco	C	
Wasmachine	B	Verwarmingselementen kalkvrij
Afwasmachine	B	Verwarmingselementen kalkvrij
Droogautomaat	C	

Verplichtingen bij de voorbereiding voor hergebruik

MINIMALE STAPPEN TIJDENS DE VOORBEREIDING VOOR HERGEBRUIK

- .1/** **Ieder apparaat wordt visueel geïnspecteerd op herbruikbaarheid.**
Dit kan op het hergebruikcentrum of op de plaats van inzameling (opgelet: de inzameling en opslag van niet-herbruikbare EEA is aan strengere regels gebonden, zie verder);

- .2/** **Potentieel herbruikbare apparaten voorziet u van een etiket met de naam van het hergebruikcentrum en een unieke identificatiecode (bijvoorbeeld barcode of QR-code).**

- .3/** **Voor elk apparaat stelt u een hergebruiksfiche op (zie verder).**

- .4/** **U gaat na of het apparaat voldoet aan de hergebruikscriteria:**
 - a. Test elektrische veiligheid;
 - b. Test energieverbruik (energielabel opzoeken of meten) voor bepaalde apparaten;
 - c. Test functionaliteit;
 - d. Verwijderen van aanwezige data van geheugendragers of -indien nodig- verwijderen van de geheugendrager;
 - e. Verwijderen van niet-transfereerbare auteursrechtelijk beschermde software;
 - f. Indien nodig: herstellen volgens een gedocumenteerde herstelprocedure, met nog toegestane vervangonderdelen geschikt voor het beoogde doel;
 - g. Opnieuw testen van elektrische veiligheid en functionaliteit na herstel.

HERGEBRUIKFICHE

De hergebruikfiche vermeldt:

- ▶ naam hergebruikcentrum
- ▶ identificatiecode
- ▶ benaming en categorie apparaat
- ▶ indien gekend: identificatienummer, typenummer en bouwjaar
- ▶ gedetailleerde omschrijving van de uitgevoerde handelingen, vermeld in vorig punt, samen met de testresultaten.

De hergebruikfiche mag in papieren vorm, maar beter digitaal, of nog beter in een database, opgesteld worden. De hergebruikfiches worden minimaal vier jaar bewaard.

TEST FUNCTIONALITEIT

Computers en randapparatuur:

- ▶ De power on self-test (POST) moet slagen. De POST wordt uitgevoerd door de BIOS wanneer het apparaat wordt aangezet. Hij controleert of het RAM, de videokaart, de opslagschijven, toetsenbord en andere hardware normaal functioneren.
- ▶ De computer moet reageren op muis en toetsenbord. Deze moeten compleet zijn.
- ▶ Het scherm moet zonder schade of "schermbrand" zijn.
- ▶ Kabels en stekkers moeten volledig en veilig zijn.
- ▶ De adapter en batterij van laptops moeten functioneel zijn. Bij normaal gebruik moet de laptop op batterij minstens 30 minuten functioneren.
- ▶ Printers moeten een testpagina kunnen afdrukken.
- ▶ Andere losse onderdelen moeten functioneren en getest zijn.

Mobiele telefoons:

- ▶ De telefoonrespons-test moet voldoen.
- ▶ Microfoons en luidspreker moeten een heldere klank geven zonder vervormingen.
- ▶ De toetsen of het schermtoetsenbord moeten functioneren.
- ▶ De batterij moet functioneren en opladen.

Koelkasten moeten minstens kunnen koelen tot 5°C. Diepvriezers tot -6°C (één ster), -12°C (twee sterren) of -18°C (drie sterren).

Inzameling en vervoer van gebruikte EEA

INZAMELING

Vele inzamelaars van gebruikte EEA vinden het moeilijk kapotte apparaten van klanten te weigeren. Als u ervoor kiest alle afgedankte EEA te aanvaarden, zonder (of ondanks) een visuele check op potentiële herbruikbaarheid, dan geldt voor u een verplichting tot registratie als inzamelaar (IHM) van AEEA. Ook handelaars en makelaars die alle afgedankte EEA aanvaarden zonder (of ondanks) visuele check, moeten zich registreren als IHM. U moet dan ook een kwaliteitsborgingssysteem hebben en laten keuren (zie verder). Het transport moet ook vergezeld zijn van een identificatieformulier.

Als u echter alleen apparaten inzamelt die potentieel herbruikbaar zijn na visuele controle, dan gelden de bovenstaande verplichtingen niet, ook al gaat het nog steeds om een vervoer van afvalstoffen. U moet uw klanten in dit geval echter duidelijk informeren dat u toestellen, die na visuele controle niet-herbruikbaar blijken, niet mag meenemen.

De eigenaar die zelf regelingen treft voor het apparaat dat hij afdankt, bijvoorbeeld de particulier die iets naar de Kringwinkel brengt, hoeft zich niet te registreren als inzamelaar, afvalstoffenhandelaar of –makelaar (IHM).

Hetzelfde geldt voor een verkoper van (nieuwe of tweedehands-)apparaten die, in het kader van de terugnameplicht, aanvaardingsplicht of vrijwillige terugname, bij een levering van verkochte apparaten, afgedankte apparaten terug meeneemt.

Als het hergebruikscentrum EEA, die een visuele voorselectie op hergebruik heeft ondergaan, ophaalt, is er geen identificatieformulier nodig.

Het vervoer van tweedehands EEA, nadat het volledig is getest en voorbereid op hergebruik, is niet langer een vervoer van afvalstoffen. Voor het vervoer van apparaten klaar voor herverkoop is dan ook geen registratie als IHM of identificatieformulier verplicht.

KWALITEITSBORGINGSSYSTEEM

Als u ook niet-herbruikbare apparaten meeneemt, dan moet u geregistreerd zijn als IHM. Afgedankte koelkasten, wasmachines, apparaten met batterijen en EEA met vloeistoffen andere dan water, worden beschouwd als gevaarlijke afvalstoffen.

Elke geregistreerde inzamelaar die afgedankte apparaten ophaalt die als gevaarlijk beschouwd worden, moet werken volgens een geactualiseerd intern kwaliteitsborgingsstelsel. U moet dit kwaliteitsborgingsstelsel periodiek laten keuren door een onafhankelijke keuringsinstelling. Hetzelfde geldt voor handelaars of makelaars die apparaten opkopen. Meer info vind u op <http://www.ovam.be/kwaliteitsborgingsstelsel>.

VERVOER

Als u rondrijdt met gebruikt EEA van anderen, dan bent u verplicht zich bij de OVAM te registreren als vervoerder van afvalstoffen.

Het vervoer van tweedehands EEA dat volledig is getest en voorbereid op hergebruik, is niet langer een vervoer van afvalstoffen.

Bijvoorbeeld: Particulieren brengen afgedankte EEA naar uw hergebruikcentrum. Wat u niet kon voorbereiden voor hergebruik, laat u ophalen door een geregistreerde inzamelaar. Zelf test en herstelt u de overige apparaten. Brengt u ze daarna zelf naar een verkooppunt of klant, dan vervoert u geen afvalstoffen en is registratie als vervoerder niet vereist.

REGISTRATIE ALS IHM OF ALS VERVOERDER

U kan uw onderneming bij de OVAM registreren als IHM en/of als vervoerder via het OVAM-Webloket: <https://services.ovam.be/registratie>.

Omgevingsvergunning

UITZONDERING VOOR HERGEBRUIKCENTRA

Uw hergebruikcentrum moet niet vergund worden voor de verwerking van afvalstoffen als u enkel afgedankte EEA aanvaardt die een visuele voorselectie op herbruikbaarheid heeft ondergaan.

Als u in uw winkel, waar u elektro rechtstreeks verkoopt aan particulieren, AEEA aanvaardt in het kader van terugnameplicht, aanvaardingsplicht of vrijwillige terugname, moet u evenmin vergund worden.

Als u echter **alle AEEA** aanvaardt, dus ook wat na visuele voorselectie niet herbruikbaar bleek en onafhankelijk van een verkoop, dan heeft u wel degelijk een vergunning nodig voor de opslag en verwerking van afvalstoffen en dient u zich te houden aan de sectorale voorwaarden voor de exploitatie van een afvalstoffenverwerkend bedrijf.

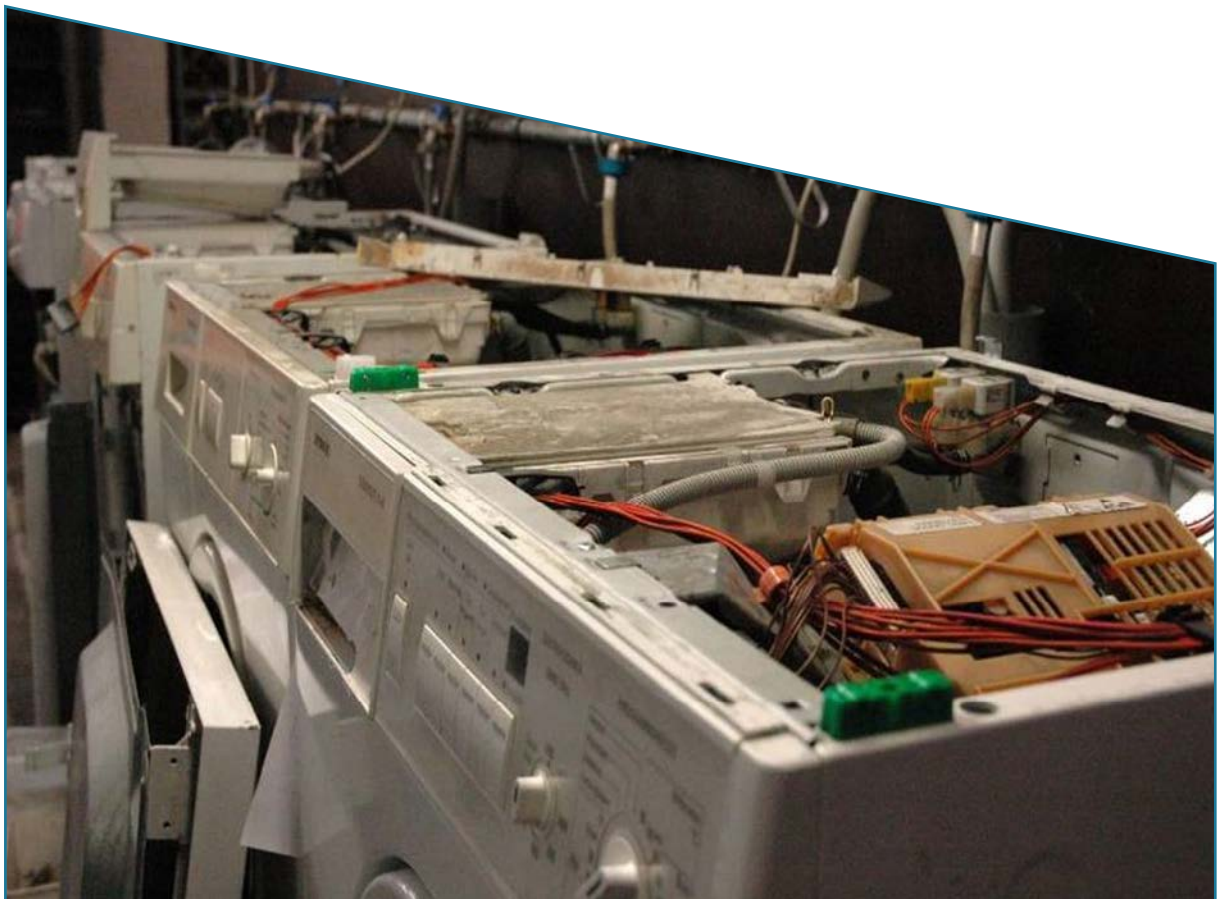
DE VOORWAARDEN VOOR UITBATING

De gebruikte en/of afgedankte EEA moet op milieuverantwoordelijke wijze opgeslagen worden op uw site. Hiervoor gelden volgende technische voorschriften:

- ▶ U slaat de apparaten op op een ondoorlatende ondergrond van een geschikt terrein, met opvangvoorzieningen voor lekolie en, indien nodig, olie- en vuilafscheiders.
- ▶ U voorziet de opslag van een weerbestendige afdekking (dit geldt ook voor AEEA met gevaarlijke onderdelen bestemd voor recyclage).
- ▶ U bewaart koel- en vriestoestellen droog en op zodanige manier dat het koelcircuit niet beschadigd wordt.
- ▶ U slaat beeldschermen intact op.
- ▶ U slaat (potentieel) herbruikbare EEA apart op van niet-herbruikbare EEA en van gedemonteerde reserve-onderdelen.

De voorbereiding voor hergebruik van gebruikte EEA mag enkel gebeuren door gekwalificeerd personeel, met minimaal een diploma elektriciteit van het secundair onderwijs, of gelijkwaardig door aantoonbare ervaring.

Voor verkooppunten van tweedehands EEA geldt een aanvaardingsplicht. Bij aankoop van een elektrisch of elektronisch apparaat mag de klant een gelijksoortig oud apparaat gratis bij u inleveren, ook al is het apparaat niet herbruikbaar. De voorlopige opslag in het kader van deze aanvaardingsplicht, mits regelmatige afvoer, behoeft geen vergunning voor de opslag van afvalstoffen.

Afvalstoffenregister

Als hergebruikcentrum dient u registers bij te houden van de afvalstoffen waarmee u handelingen uitvoert:

.1/ Een digitaal register van de (A)EEA die ophaalt.

Dat vult u ten minste elke werkdag aan met de meest recente gegevens;

.2/ Een digitaal register als verwerker, met alles wat u op uw site aanvaardde en de uiteindelijke bestemming die het kreeg (hergebruik in België, hergebruik in het buitenland, afvalverwerker in België, uitvoer van afvalstoffen).

Dat vult u ten minste elke werkdag aan met de meest recente gegevens.

U noteert hierin ook de leveringen die u geweigerd hebt.

.3/ Een register van de afvalstoffen die u zelf produceert.

Dat vult u ten minste maandelijks aan.

U moet in het register speciëren onder welke categorie een apparaat valt, om aan uw rapporteringsplicht (zie verder) te kunnen voldoen. Momenteel zijn er 10 categorieën. Door nieuwe Europese regelgeving verandert deze indeling op 1/1/2019 naar 6 categorieën:

- 1. Warmte of koude-uitwisselende apparaten (koelkast, diepvries, condensatiedroogkast, airco, olieradiator ...)**
- 2. Schermen >100 cm² (monitoren, televisies, laptops, tablets ...)**
- 3. Lampen (spaarlampen, LED-lampen ...)
(opgelet: armaturen = categorie 4 of 5)**
- 4. Grote apparaten met een afmeting >50 cm
(wasmachine, gewone droogkast, fornuis ...)**
- 5. Kleine apparaten met afmetingen <50 cm
(stofzuiger, mp3-speler, luidspreker ...)**
- 6. Kleine ICT-apparaten (smartphones, zakrekenmachines, desktops ...)**

Rapporteringsplicht

DE RAPPORTERING

Als u een samenwerkingsovereenkomst heeft met Recupel, dan rapporteert u aan Recupel via de REP-tool. Leden van Komosie rapporteren aan Komosie via de ECLIPS-tool. Komosie rapporteert de gebundelde gegevens voor u aan Recupel.

Inzameling, afvoer, hergebruik en export die u niet via de hogervermelde systemen rapporteert, meldt u jaarlijks voor 1 juli in BeWeee (www.beweee.be). (Bijvoorbeeld: uiterlijk 30 juni 2018 rapporteert u dus de cijfers voor 2017).

U moet jaarlijks volgende gegevens rapporteren:

- ▶ Hoeveel werd opgehaald en welke bestemming het kreeg;
- ▶ Hoeveel op het hergebruikcentrum toekwam en werd aanvaard;
- ▶ Hoeveel opnieuw op de markt werd gebracht. Het is ook belangrijk te specificeren hoeveel EEA de Belgische markt verliet (export);
- ▶ Hoeveel afgedankt EEA, dat niet hersteld kon worden, werd afgevoerd en naar welke bestemming.

De gerapporteerde gegevens worden vertrouwelijk behandeld. De OVAM rapporteert globale cijfers aan Europa.

DE CONTROLE OP DE CIJFERS

Een onafhankelijke keuringsinstelling geaccrediteerd volgens ISO17020 kijkt na of uw hergebruikcentrum voldoet aan de vergunningsvoorwaarden, of de gerapporteerde cijfers kloppen en of u de regels voor hergebruik correct toepast. De eerste keuring moet u laten uitvoeren binnen het jaar nadat u opgestart bent. Na de eerste keuring moet u zich om de vier jaar laten herkeuren.

Als u een samenwerkingsovereenkomst heeft met Recupel, dan draagt Recupel de kosten van deze keuring.

Afvoer van niet herbruikbaar EEA

Om te vermijden dat gevaarlijke stoffen in het milieu terechtkomen, voert u afgedankte niet-herbruikbare EEA enkel af naar hiertoe vergunde verwerkers. Zij hebben de kennis en de gereedschappen om de apparaten gepast en veilig te ontmantelen.

Bijvoorbeeld: het verwijderen van condensatoren uit wasmachines, het ontgassen van koelcircuits en opvangen van de koelgassen, het verwerken van isolatiepanelen van koelkasten in een gesloten systeem ...

Als u een samenwerkingsovereenkomst heeft met Recupel, dan garandeert Recupel u een gepaste verwerking van de AEEA die zij van u aanvaarden.

Verplichtingen bij de export van EEA

REGELS VOOR TWEEDEHANDS EEA

Gebruikt EEA dat de grens oversteeft, wordt beschouwd als afval, tenzij u afdoende kunt aantonen dat het niet om afvalstoffen gaat. Dat wil zeggen:

- .1/ De vermelde EEA zijn beoordeeld of getest voor hergebruik en voldoen aan de hergebruikscriteria.**
- .2/ De apparaten zijn voorzien van een etiket, met de naam van het hergebruikcentrum of van de natuurlijke of rechtspersoon die de apparaten heeft beoordeeld of getest, en van een unieke identificatiecode.**
- .3/ U beschikt over de nodige documenten die het transport vergezellen:**
 - a. Een verklaring (factuur of verkoopscontract) dat de lading bestemd is voor hergebruik en volledig functioneel is;
 - b. Een verklaring dat de lading vrij is van afvalstoffen;
 - c. Hergebruikfiches voor elk apparaat met de datum waarop deze werden opgesteld;
 - d. Een formulier met:
 - i. De contactgegevens van de houder;
 - ii. De contactgegevens van diegene die apparaten heeft voorbereid voor hergebruik; Deze verklaart ook dat de apparaten volledig functioneren;
 - iii. De contactgegevens van de ontvanger.
- .4/ De apparaten worden op een dusdanige wijze verpakt, gestapeld en vervoerd, dat hergebruik niet in het gedrang komt.**

UITZONDERING VOOR EEA ONDER CONTRACT

Gebruikt EEA dat de grens oversteekt is geen afvaltransport als u afdoende kunt aantonen dat het transport plaatsvindt in kader van een overdrachtsovereenkomst tussen ondernemingen, waarbij

- ▶ Defect EEA wordt teruggestuurd voor reparatie onder garantie;

OFWEL

- ▶ Gebruikt professioneel EEA wordt verzonden naar de producent, een derde die in zijn naam handelt of een derde in een OESO-land, onder contract met het oog op hergebruik;

OFWEL

- ▶ Defect gebruikt professioneel EEA wordt gestuurd naar de producent of iemand die in naam van de producent werkt, onder contract met het oog op onderzoek naar de oorzaak van een defect (bijvoorbeeld bij medische hulpmiddelen of onderdelen hiervan).

Bovendien moet ook voldaan wordt aan volgende voorwaarden:

1. De houder bezit een verklaring dat de zending geen afvalstoffen bevat.
2. Er is een relevant vervoersdocument aanwezig, bijvoorbeeld een CMR-document.
3. De apparaten worden op een dusdanige wijze verpakt, gestapeld en vervoerd, dat herstel, diagnose of hergebruik niet in het gedrang komt.

Ook EEA dat niet voldoet aan de hergebruikscriteria kan uitgevoerd worden als product, tenminste als aan alle bovenstaande voorwaarden is voldaan.

UITVOEREN VAN AFVALSTOFFEN

Grensoverschrijdend transport van EEA dat niet voldoet aan de bovenstaande voorwaarden is een transport van afvalstoffen. Deze transporten vallen onder strenge Europese Regelgeving (EVOA). Dit betekent onder meer een exportverbod naar niet-OESO-landen, zoals bestemmingen in Afrika.

Rapporteringsplicht

REGELGEVING

De belangrijkste regelgeving waarop deze publicatie gebaseerd is:

- ▶ VLAREMA = Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen van 17 februari 2012.
- ▶ Ministerieel Besluit Hergebruikscriteria = Ministerieel besluit houdende vaststelling van nadere regels voor de voorbereiding voor het hergebruik van gebruikte EEA, de hergebruikscriteria voor tweedehandse EEA en de voorwaarden die vervuld moeten zijn bij het grensoverschrijdend overbrengen van tweedehandse EEA (gepubliceerd op 2 augustus 2017, van kracht sinds 12 augustus 2017). ! Dit MB vervangt de vroeger gebruikte "Code van goede praktijk voor hergebruik van AEEA"!
- ▶ VLAREM II = Besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne.
- ▶ AEEA-Richtlijn (=WEEE2-Directive) = Richtlijn 2012/19/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA)
- ▶ EVOA-regelgeving = Verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2006 betreffende de (grensoverschrijdende) overbrenging van afvalstoffen

- ▶ VLAREMA: <https://navigator.emis.vito.be/mijn-navigator?wold=43991>
- ▶ MB Hergebruikscriteria: <https://navigator.emis.vito.be/mijn-navigator?wold=72943>
- ▶ VLAREM II: <https://navigator.emis.vito.be/mijn-navigator?wold=263>
- ▶ AEEA-richtlijn:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1522161809062&uri=CELEX:32012L0019>
- ▶ EVOA-verordening:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1522161889502&uri=CELEX:32006R1013>

